

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över Vissa försäkringsföreningars rätt att meddela tjänstepensionsförsäkringar för egenföretagare (Promemoria)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

- Remissen innehåller förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043). fortsättningsvis förkortad FRL.

Förslagsställaren föreslår en ändring i försäkringsrörelselagen så att vissa försäkringsföreningar som tidigare drivit verksamhet som understödsföreningar ska få meddela tjänstepensionsförsäkringar för egenföretagare. Det handlar om små icke-kommersiella försäkringsgivare, många av dem mycket gamla, som meddelar försäkringar för en begränsad krets personer, exempelvis i form av sjuk- och olycksfallsförsäkringar eller livförsäkringar som endast omfattar begravningskostnader.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Det anges i promemorian att en särskild reglering nyligen har skapats i försäkringsrörelselagen för försäkringsföreningar som trädde i kraft den 1 augusti 2020. En förutsättning för tillträde till den särskilda regleringen är att föreningen inte meddelar tjänstepensionsförsäkringar. Enligt lagändringar som trädde i kraft den 1 maj 2021 ska med tjänstepensionsförsäkring även avses försäkringar som tecknas av en egenföretagare för egen räkning. Förslagsställaren anger att det har framkommit att det bland de understödsföreningar som har ansökt om att få driva verksamhet enligt de särskilt anpassade reglerna för tidigare understödsföreningar finns sådana föreningar som meddelar tjänstepensionsförsäkringar, och vars medlemmar typiskt sett är eller har varit egenföretagare. Syftet med den föreslagna lagändringen är att säkerställa att de berörda understödsföreningarna omfattas av den särskilt anpassade regleringen i försäkringsrörelselagen även om de meddelar tjänstepensionsförsäkringar för egenföretagare.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Det anges i remissen att det enda sättet för de understödsföreningar som berörs av detta lagstiftningsärende att fortsätta existera som juridiska personer är numera, efter det att övergångstiden enligt 7 § lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043) har löpt ut, att deras

ansökningar om att få driva verksamhet enligt försäkringsrörelselagen bifalls. En förutsättning för att ansökningarna ska kunna bifallas är att de uppfyller kraven för att beviljas ett sådant särskilt undantag från delar av regleringen i försäkringsrörelselagen som före detta understödsföreningar kan få. Förslagsställaren anger dock att i praktiken måste de berörda föreningarna gå i likvidation om den föreslagna lagändringen inte kommer till stånd. Vidare anges att Finansinspektionen har uppmärksammat att det inte funnits någon avsikt att de aktuella understödsföreningarna skulle utestängas från försäkringsrörelselagen av det skälet att de meddelar tjänstepensionsförsäkringar för egenföretagare. Förslagsställaren bedömer därför att den föreslagna lagändringen är det mest ändamålsenliga sättet att undanröja risken att den effekten uppkommer.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det anges i remissen att den föreslagna lagändringen inte står i strid med EU-rätten på området eftersom de försäkringsföreningar som avses i 1 kap. 19 d § FRL inte omfattas av någon EU-reglering. Deras storlek medför att de inte omfattas av EU-regleringen på försäkringsområdet (se 1 kap. 19 d § FRL jämförd med 1 kap. 19 § FRL och prop. 2015/16:9 s. 566 f.). Eftersom de inte är tjänstepensionsföretag enligt lagen om tjänstepensionsföretag är de inte heller tjänstepensionsinstitut som omfattas av EU-regleringen på tjänstepensionsområdet (jfr prop. 2018/19:158 s. 188–194).

Regelrådet gör följande bedömning. Det är positivt att det finns en tydlig beskrivning av hur förslaget förhåller sig till EU-rätten.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Förslagsställaren anger att den föreslagna lagändringen bör träda i kraft så snart som möjligt, så att Finansinspektionen kan avsluta handläggningen av de ansökningar som de berörda föreningarna har lämnat in till inspektionen. Förslagsställaren bedömer att den tidigaste tidpunkt för lagändringen att träda i kraft är den 1 januari 2022 och föreslår därför att ikraftträdandet ska se då.

Vad gäller behov av speciella informationsinsatser anger förslagsställaren att de företag som berörs av den föreslagna lagändringen kan förväntas noga följa arbetet med detta lagstiftningsärende. Något behov av ytterligare informationsinsatser för att sprida kunskap om förslaget i denna promemoria föreligger därför inte.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Det anges i remissen att förslaget enbart berör ett antal små icke-kommersiella försäkringsgivare, många av dem mycket gamla, som meddelar försäkringar för en begränsad krets personer, exempelvis i form av sjuk- och olycksfallsförsäkringar, pensionsförsäkringar eller livförsäkringar som endast omfattar begravningskostnader. Vidare anges att föreningar delas utifrån sin verksamhet in i pensionskassor, begravningskassor, sjukkassor och sjuk- och begravningskassor. Pensionskassor delas i sin tur in i tjänstepensionskassor respektive andra pensionskassor.

Regelrådet gör följande bedömning. Beskrivningen av berörda företag utifrån bransch är tillräckligt tydlig. Enligt Regelrådets uppfattning hade det varit önskvärt om förslagsställaren kunde utvecklat sin beskrivning och angett information om storlek utifrån exempelvis antal anställda eller årsomsättning. Regelrådet anser vidare att det hade varit motiverat att redovisa en mer specifik beskrivning av antal företag som berörs av förslaget. Regelrådet noterar också det som angetts om att försäkringstagarna för de aktuella tjänstepensionsförsäkringarna oftast är små egenföretagare. Det hade varit önskvärt med någon information om hur många egenföretagare det rör sig om och även en beskrivning av dessa egenföretagare som berörs av den föreslagna ändringen. Avsaknaden av sådana beskrivningar medför att konsekvensutredningen är ofullständig i denna del.

Regelrådet finner därför beskrivningen av berörda företag utifrån bransch godtagbar, men utifrån antal och storlek bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Förslagsställaren bedömer att förslaget medför enbart positiva effekter för de berörda företagen. Genom förslaget säkerställs att de föreningarna kan få tillträde till den särskilt anpassade regleringen i försäkringsrörelselagen och därmed inte i praktiken hänvisas till att gå i likvidation. Vidare anges att förslaget väntas få positiva effekter även för dem som i egenskap av egenföretagare har tecknat en tjänstepensionsförsäkring hos någon av de berörda föreningarna, eftersom föreningen till följd av förslaget kan fortsätta att meddela de aktuella försäkringarna.

Regelrådet gör följande bedömning. Information om påverkan på berörda företags verksamhet är tillräckligt tydlig. Regelrådet kan inte se någon ytterligare uppenbar påverkan som kunde och borde ha tagits upp. Regelrådet finner därför redovisningen av påverkan för företagets verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Regelrådet har inte kunnat utläsa en beskrivning av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag i konsekvensutredningen. Regelrådet anser emellertid att är positivt att behålla den hittills gällande konkurrenssituationen. En utelämnad beskrivning kan därför godtas i detta ärende.

Regelrådet finner därför redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Inget anges om påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet finner att förslaget är relativt väl avgränsat och att det inte finns något som uppenbart talar för att det skulle finnas en påverkan på företagen i andra avseenden. Avsaknaden av information är därför inte någon väsentlig brist.

Regelrådet finner avsaknaden av redovisning om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar givet förutsättningarna i detta ärende.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det har tidigare konstaterats i konsekvensutredningen att förslaget enbart berör ett antal små icke-kommersiella försäkringsgivare. I remissen redogörs hur dessa företag påverkas av förslaget, vilket framgår av information under rubriken "Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet" ovan."

Regelrådet finner redovisningen av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Som framgår ovan saknas det fullständiga beskrivningar av vissa aspekter i konsekvensutredningen. Med anledning av förslaget karaktär, och de samlade effekterna av förslaget, påverkar de nämnda bristerna inte den sammantagna bedömningen.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 23 juni 2021.

I beslutet deltog Elisabeth Thand Ringqvist ordförande, Cecilia Gunne, Hans Peter Larsson, Claes Norberg och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av Steven Wall.

Elisabeth Thand Ringqvist
Ordförande

Steven Wall
Föredragande